

BANKARSKA GARANCIJA

1. Uvod

Bankarska garancija je jedan od instrumenata osiguranja obveza stranaka iz ugovornog odnosa, odnosno zaštita od rizika neizvršenja ili njihova neurednog izvršenja. Kao pravni institut, bankarska garancija pojavila se 1960-tih godina i to najčešće u vezi s izvođenjem velikih građevinskih radova često povezanih s isporukom oprema zemljama u razvoju. Znatnu međunarodnu primjenu bankarska garancija započela je 1970-tih godina s recesijom u razvijenim zapadnim zemljama i naftnom krizom.¹ U većini zemalja bankarska garancija je inominatni ugovor, dakle ugovor koji nije reguliran zakonskim odredbama, a samo u manjem broju država ona je propisana zakonima. U Republici Hrvatskoj bankarska garancija propisana je Zakonom o obveznim odnosima (Narodne novine broj 35/05; dalje: ZOO) i to odredbama članka 1039-1043., premda odredbe tog odsjeka Zakona nose naslov «bankarsko jamstvo», a ne «bankarska garancija», što je prema mišljenju pravne znanosti potpuno pogrešno² budući da su bankarsko jamstvo i bankarska garancija dva potpuno različita pravna instituta između kojih postoji znatna razlika, na koju naš zakonodavac nije obratio pozornost.

Naime, svako jamstvo, pa tako i jamstvo kojeg daje banka, akcesornog je karaktera, jer se jamčeva obveza «vezuje» uz dužnikovu obvezu iz temeljnog pravnog posla i temeljni odnos između vjerovnika i dužnika. Jamac je osoba koja je preuzela na sebe obvezu ispuniti vjerovniku obvezu (glavnog) dužnika, ako ta osoba u roku određenom osnovnim ugovornim odnosom, odnosno na zahtjev vjerovnika, ne ispuni tu obvezu. Prema tome, jamac se obvezuje vjerovniku ispuniti tuđu obvezu – obvezu glavnog dužnika. To konkretno znači, ako je banka jamac, dakle, ako se radi o bankarskom jamstvu, banka se obvezuje vjerovniku ispuniti dužnikovu obvezu iz osnovnog pravnog posla. Ova obveza prema odredbi članka 108. Zakona o obveznim odnosima (barem teoretski), može biti i nenovčana, npr. obveza predaje stvari – ako banka jamči kupcu da će prodavatelj ispuniti svoju obvezu predaje stvari.

Nasuprot tome, za bankarsku garanciju je karakteristično da ona može, ali i ne mora biti akcesornog karaktera, tj. ona može, ali i ne mora ovisiti o ispunjenju dužnikove obveze prema njegovom vjerovniku. Bankarska garancija predstavlja bančinu obvezu koju ova preuzima na sebe kao garant, a koja nije vezana uz temeljni odnos između vjerovnika i dužnika; to je sada, za razliku od prijašnjeg Zakona o obveznim odnosima (Narodne novine broj 53/91, 73/91, 3/94, 7/96, 112/99 i 88/01; dalje: stari ZOO), jasno propisano odredbom članka 1039. stavak 2. novog ZOO. Prema tome, kod bankarske garancije banka kao pravna osoba preuzima na sebe obvezu koja je neovisna od obveze iz dužničko – vjerovničkog odnosa povodom kojeg je izdana. Ta bančina obveza, za razliku od jamstva, može biti samo

¹ Vukmir Branko: Razlozi za obustavu isplate bankarskih garancija na poziv, u knjizi grupe autora: Liber amicorum Jakša Barbić, Pravni fakultet u Zagrebu, 2006., str. 238.

² Vukmir B., o. c. u bilj. 1., str. 239.; Miladin Petar: Bankarsko jamstvo na prvi poziv, u istoj knjizi iz bilj. 1., str. 326.

obveza plaćanja određenog novčanog iznosa (članak 1040. ZOO). Banka se garancijom obvezuje korisniku garancije da će mu u granicama visine iznosa navedenog u garanciji naknaditi štetu koju trpi zbog izostanka činidbe dužnika iz osnovnog ugovora – nalogodavca za izdavanje garancije. Prema tome, banka koja izdaje garanciju osigurava osobu u čiju je korist izdala garanciju (vjerovnik iz temeljnog ugovora) protiv rizika izostanka ispunjenja odnosno neurednog ispunjenja obveze glavnog dužnika obeštećujući korisnika garancije isplatom određenog novčanog iznosa navedenog u garanciji.³ Dakle, bankarska garancija u ekonomskom smislu predstavlja svojevrsnu naknadu štete koja nastaje vjerovniku iz obveznog odnosa, ako mu dužnik ne ispuni svoju ugovornu obvezu.

Kod bankarske garancije radi se o dvostranom pravnom poslu, ali o jednostrano obveznom ugovoru. Bankarska garancija je dvostrani pravni posao budući da nastaje ugovorom kojeg sklapaju dvije ugovorne stranke. Međutim, ona je i jednostrano obvezni ugovor, jer njime nastaje samo obveza banke u odnosu prema korisniku garancije (obveza isplate određenog novčanog iznosa). Nasuprot tome, prema banci korisnik garancije nema nikakvu obvezu.

2. Pravni odnosi i subjekti kod bankarske garancije

Kod bankarske garancije postoje u pravilu, tri pravna odnosa: a) odnos između vjerovnika i dužnika iz osnovnog ugovora, b) odnos između dužnika (nalogodavca za izdavanje bankarske garancije) i banke koje izdaje garanciju, i c) odnos između banke koja izdaje garanciju i osobe u čiju korist se garancija izdaje.⁴ Osim ovih odnosa, moguć je i četvrti odnos kod tzv. kontragarancije ili supergarancije i to kada takvu garanciju zbog dodatnog osiguranja ili zbog propisa u zemlji korisnika garancije, mora izdati banka u zemlji korisnika, pa ona s bankom u zemlji nalogodavca sklapa ugovor o izdavanju bankarske garancije – tim ugovorom banka u zemlji korisnika garancije obvezuje se banci u zemlji nalogodavca da za njen račun izda bankarsku garanciju u korist vjerovnika iz osnovnog pravnog posla⁵.

a) Odnos između dužnika i vjerovnika iz osnovnog ugovora

Stranke iz osnovnog ugovora sukladno načelu slobode uređenja obveznih odnosa propisanog odredbom članka 2. ZOO mogu precizirati vrstu osiguravajućih sredstava, njihov sadržaj i modalitete za njihovo izdavanje. Tim ugovorom stranke, između ostalog, ugovaraju tko će, kada i kako ishoditi bankarsku garanciju i s kakvim sadržajem.⁶ Odredbe o tome trebaju se nalaziti u klauzuli osnovnog ugovora, a ne u općim uvjetima poslovanja kao sastavnom dijelu ugovora.⁷ Jednako tako, u slučaju ako je odredba o bankarskoj garanciji u osnovnom ugovoru nejasna, takvu odredbu treba tumačiti na način da stranke nisu niti predvidjele obvezu ishoda bankarske garancije. Odredba o bankarskoj garanciji sadržana u osnovnom ugovoru mora biti potpuno jasna, tako da se u potpunosti isključuje svaka moguća potreba tumačenja

³ Rosenberg Ljudevit: Pravo međunarodnih plaćanja u poslovnim transakcijama, drugi svezak, Zagreb, Informator, 1975., str. 139.

⁴ Tako i VTS RH u odluci PŽ-7833/04 od 14. ožujka 2006. godine, vidjeti Izbor odluka VTS RH broj 11. odluka broj 42.

⁵ Rosenberg Lj., o. c. u bilj. br. 3., str. 150.

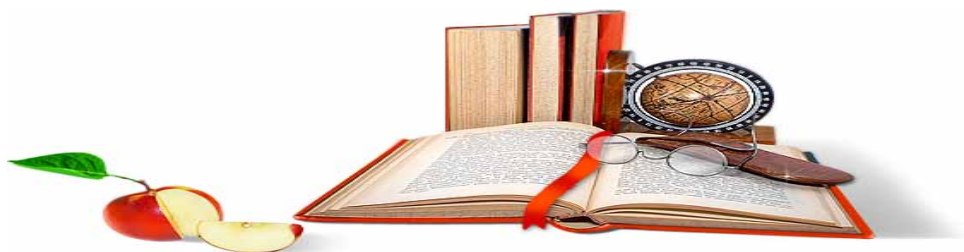
⁶ Rosenberg Lj., o. c. u bilj. br. 3., str. 150.

⁷ Prema jednoj odluci belgijskog Vrhovnog suda odredba o bankarskoj garanciji na prvi poziv sadržana u općim uvjetima poslovanja je ništava (Miladin P., o. c. u bilj. br. 2., str. 323.).

---- OSTATAK TEKSTA NIJE PRIKAZAN. CEO RAD MOŽETE PREUZETI NA SAJTU
WWW.MATURSKI.NET ----

[BESPLATNI GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI TEKST](http://WWW.SEMINARSKIRAD.ORG)
RAZMENA LINKOVA - RAZMENA RADOVA
RADOVI IZ SVIH OBLASTI, POWERPOINT PREZENTACIJE I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJALI.

WWW.SEMINARSKIRAD.ORG
WWW.MAGISTARSKI.COM
WWW.MATURSKIRADOVI.NET

NA NAŠIM SAJTOVIMA MOŽETE PRONAĆI SVE, BILO DA JE TO [SEMINARSKI](#), [DIPLOMSKI](#) ILI [MATURSKI](#) RAD, POWERPOINT PREZENTACIJA I DRUGI EDUKATIVNI MATERIJAL. ZA RAZLIKU OD OSTALIH MI VAM PRUŽAMO DA POGLEDATE SVAKI RAD, NJEGOV SADRŽAJ I PRVE TRI STRANE TAKO DA MOŽETE TAČNO DA ODABERETE ONO ŠTO VAM U POTPUNOSTI ODGOVARA. U BAZI SE NALAZE [GOTOVI SEMINARSKI, DIPLOMSKI I MATURSKI RADOVI](#) KOJE MOŽETE SKINUTI I UZ NJIHOVU POMOĆ NAPRAVITI JEDINSTVEN I UNIKATAN RAD. AKO U [BAZI](#) NE NAĐETE RAD KOJI VAM JE POTREBAN, U SVAKOM MOMENTU MOŽETE NARUČITI DA VAM SE IZRADI NOVI, UNIKATAN SEMINARSKI ILI NEKI DRUGI RAD RAD NA LINKU [IZRADA RADOVA](#). PITANJA I ODGOVORE MOŽETE

DOBITI NA NAŠEM [FORUMU](#) ILI NA maturskiradovi.net@gmail.com